

шляхом самоконтролю, самодіагностики та осмислення труднощів в процесі педагогічної практики), готовність до самовдосконалення (передбачає пошук та аналіз професійного зростання на основі внутрішнього спонукання). Контрольно-коригуючий компонент виконує функції порівняння та коректування вокально-педагогічних дій. Студенти-магістранти мають можливість оцінити результати власної діяльності, осмислити здобутий досвід методичної роботи викладача вокалу.

Отже, враховуючи змістові напрями формування методичної культури майбутніх викладачів вокалу, що відбувається в умовах університетської освіти, структуру його утворює єдність функціональних компонентів, які сприятимуть адекватній самореалізації у майбутній професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Гаснюк В.В. Методична культура майбутнього викладача вокалу: теоретичний аспект / В.В. Гаснюк // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія» : зб. наук. пр. / Ред.кол. : Товканець Г.В. (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, Випуск 2 (8). – 2018. – С. 83-86.
2. Гуляева М.А. Формирование методической культуры педагога в процессе дополнительного профессионального образования : автореф. дисс. на соискание ученой степени канд. пед. наук: спец. 13.00.08. «Теория и методика профессионального образования» / Марина Анатольевна Гуляева – Кемерово, 2014. – 23 с.
3. Нікула Н.В. Модель формування методичної культури студентів-педагогів: автореф. дис. канд.пед.наук : спец.13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» /Наталя Вікторівна Нікула / – Київ, 2018. – 20 с.

References

1. Hasniuk, V.V. (2018), *Methodical culture of future vocal teacher: theoretical aspect [Metodychna kultura maibutnoho vykladacha vokalu: teoretychnyi aspekt:]*. Mukachevo : Vyd-vo MDU, pp. 83-86
2. Hulieva, M.A. (2014), *Formation of the teacher's methodological culture in the process of additional professional education: autoref. diss. [Formyrovanye metodycheskoj kultury pedahoha v protsesse dopolnytelnoho professyonalnoho obrazovanyia: avtoref. dyss. na soyskanye uchenoi stepeny kand. ped. nauk]*. Kemerovo, 23 p.
3. Nikula, N.V. (2018), *Model formuvannia metodychnoi kultury studentiv-pedahohiv [Model of formation of methodological culture of student-teachers]*. Kyiv, 20 p.

УДК 378.011.3-057.87:78:[784:78.087.68](045)

DOI:10.31339/2617-0833-2019-2(27)-2-42-45

СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРОСТОРІ ВОКАЛЬНО-ХОРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Дудаш А.М.

ESTABLISHMENT OF A FUTURE MUSIC ART TEACHER IN THE SPACE OF VOCAL AND CHOIR ACTIVITIES

Dudash Alla

У статті розглянуто оптимальні педагогічні умови, в межах яких формується майбутній вчитель музичного мистецтва, диригент, здатний до особистісно-професійного

зростання та самовдосконалення, обґрунтовано необхідність наявності умов становлення майбутнього керівника вокально-хоровим колективом у процесі професійної підготовки та орієнтовні напрямки досягнення комплексних вмінь і навичок.

Ключові слова: саморозвиток, професійна підготовка, майбутній вчитель музичного мистецтва, творчий процес.

The article deals with optimal pedagogical conditions in which the future teacher of music art, conductor capable of personal and professional growth and self-perfection is formed, the necessity of conditions for becoming a future leader of vocal and choral team in the process of professional development is substantiated.

The result of the work of the future teacher of music as a conductor is a concert performance - a public, oratorical language of the choir, which requires the conductor special direction, brightness, highlighting highlights and interesting details.

Key words: self-development, vocational training, future teacher of music art, creative process.

Мета: визначити пріоритетні завдання реалізації майбутньої професійної діяльності вчителя музичного мистецтва у роботі із вокально-хоровими колективами.

Модернізація простору педагогічної освіти орієнтована на створення умов щодо особистісно-професійного вдосконалення майбутнього вчителя музичного мистецтва на основі свідомого саморозвитку, самоосвіти та індивідуального підходу до оволодіння навичками роботи в новій українській школі.

Вільна, творча, свідомо особистість – вимога сучасного освітнього простору. Відтак, одним із головних напрямків вищих навчальних закладів є підготовка кваліфікованого вчителя, який є не лише носієм сукупності знань і способів їх передачі, а й відрізняється здатністю до творчої діяльності, педагогічних інновацій, орієнтованих на розвиток та виховання учнів нової української школи, на власне самоствердження та здійснення саморозвитку у професійній діяльності. Так, як вчитель мистецьких дисциплін вже є творчою особистістю, то власне необхідно підключити вищий рівень творчого потенціалу і долучити ресурси так званого «креативу», що сприяє новим підходам вирішення завдань на уроках чи заняттях з любого виду діяльності на уроках мистецьких дисциплін. Вагомий вплив на творчий процес учнів НУШ надається колективним видам діяльності. А відтак, заняття ансамблевим, хоровим співом є невід'ємною часткою роботи вчителя музичного мистецтва, який не тільки керує організаційним процесом хорового чи ансамблевого співу, але й керує колективом під час концертного виконання. Компетентність вчителя музичного мистецтва тут відіграє вирішальну роль, яка вимагає певних умов: природних, соціальних, зовнішніх та внутрішніх впливів. Становлення вчителя музичного мистецтва залежить від педагогічних умов, в результаті чого проходить процес саморозвитку майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Основними умовами формування спрямованості студентів на саморозвиток є: інтерес до власного внутрішнього та навколишнього світу, прагнення досліджувати, корегувати потенціал своїх здібностей, успішного вирішення особистісно-професійних завдань носія і транслятора духовних цінностей. Тут слід особливу увагу приділити «мотивації», так як будь-яка діяльність починається з мотиву, причини, задля якої відбувається діяльність. В майбутньому вона трансформується в уміння свідомо обирати вектори особистісного та професійного зростання.

Мотив, у якому втілюються яскраві потреби особистості, інтерес виникає тоді, коли об'єкт викликає емоційний відгук, характеристикою якого є стійкість, широта і глибина, які зумовлюють тривалість інтересу.

Педагогічна умова набуття студентами досвіду здійснення саморозвитку є оволодіння новими якостями, уміннями, навичками, лініями поведінки та проживанням

певних подій. Це не тільки володіння теоретичними знаннями, а й практичними уміннями, які студент зможе транслювати учням з власного прикладу. Перехід на новий рівень якості викладання, власне самовдосконалення майбутнього вчителя музичного мистецтва стає результатом набуття досвіду.

Періс С. Д. та Крос Д. Р. наголошували, що досвід є базовим компонентом учіння, на основі якого здійснюється оцінка ситуації, добір способів дії, зважування їхньої порівняльної ефективності. «Природа досвіду об'єднує активний і пасивний елементи. Активно досвід формується, пасивно він випробовується. Цінність досвіду залежить від співвідношення цих елементів. Коли ми використовуємо зворотну дію на нас нашого досвіду, – ми вчимося»[1, с.22]. Таким чином досвід стає орієнтиром у подальшому житті, надає можливість успішно вирішувати проблемні ситуації. Інформація та емоційний досвід, який отримує людина під час взаємодії з оточенням, сприяють розвитку особистості, підвищують імовірність її взаємодії зі світом[2, с.367]. Отже, набуття студентами досвіду здійснення саморозвитку вимагає застосування особистісно спрямованих форм і методів використання потенціалу аудиторної та поза аудиторної діяльності, педагогічних практик нарощування суб'єктивного досвіду професійного самовдосконалення. Таким чином оптимальними педагогічними умовами саморозвитку майбутнього вчителя музичного мистецтва можна вважати: формування спрямованості студентів на саморозвиток та формування стійкого інтересу студентів до власної особистості та професійної діяльності, усвідомлення духовно-ціннісних настанов та орієнтирів на само зміни. Реалізація таких завдань надасть студентам широкі можливості випробувати себе в різних видах діяльності, внаслідок чого забезпечується формування майбутнього вчителя музичного мистецтва, здатного до особистісно-професійного зростання, підвищення ефективності навчально-виховного процесу, забезпечення власного саморозвитку та розвитку учнів нової української школи у майбутній професійній діяльності.

Сучасні дослідники звертають увагу на необхідність розгортання рефлексії у студентів, що дозволяє сформувати здатність до проектування, прогнозування та програмування професійної діяльності. Для фахівців мистецьких дисциплін рефлексія в будь-якому виді діяльності забезпечує успішне виконання поставлених завдань що є наслідком цілеспрямованого оволодіння певними навичками.

Для вчителя музичного мистецтва володіння технікою диригування є необхідним чинником реалізації навчального процесу. Окрім труднощів, з якими зустрічається майбутній вчитель музичного мистецтва при формуванні компетенцій як керівника колективу, необхідно викликати інтерес до постійного оновлення та оволодіння новими навичками, які зможуть забезпечити інтерес до такого виду діяльності як хоровий спів.

Перед диригентом-хормейстером питання рефлексії стоїть особливо гостро, адже диригент – це керівник колективного виконання музики. Йому доводиться проводити підготовчу, репетиційну, педагогічну роботу з виконавцями, а під час концерту чи вистави творчо організовує та надихає їх. Натхненний художніми образами твору, диригент за допомогою різних засобів впливу на колектив втілює свій творчий задум. Зауважимо, що для успішного досягнення мети – жест, погляд, показ та інтерпретаторських моментів повинні виконуватися на рівні рефлексу. Диригент показує учасникам учнівського колективу темп, вступ, фразування, керує ансамблевим строем і співочим процесом на високо професійному рівні тільки за умови, якщо володіє глибокими сприйняття диригентом свого управління. Оскільки диригування – специфічний вид діяльності (через інших співаків), вирішальне значення для такої діяльності має здібність диригента впливати на виконавців, тобто – диригентська воля. Коли ми говоримо про вокально-хорове виконавство, то тріада «композитор – виконавець – слухач» розширюється до «поет – композитор – диригент – виконавці – слухачі». І диригент, і колектив, яким він керує, повинні спочатку зрозуміти. Відчути та пережити твір, а вже потім передати його слухачам [3, с.184].

Вокально-хорове мистецтво, це завжди мистецтво музично-виконавське, яке вимагає постійного оновлення в живому звучанні. Звертаючись до твору та виконуючи його, співаки продовжують йому життя, дозволяють зберегти своє місце в системі художніх цінностей суспільства.

Підсумком роботи майбутнього вчителя музичного мистецтва як диригента, є концертне виконавство – публічна, ораторська мова хорового колективу, яка вимагає від диригента спеціальної режисури, яскравості, висвітлення головних моментів і цікавих деталей. Якщо диригент, він же студент, майбутній вчитель музичного мистецтва, майбутній фахівець своєї справи повсякденно виховуватиме в собі необхідні якості для успішного розв'язання цих художніх завдань, якщо постійно турбуватиметься про розширення у вокально-хоровому колективі музичного світогляду зокрема і мистецького взагалі, якщо він розвиватиме в учасників хору правильні художні смаки, цілеспрямоване і дбайливе ставлення до класичної хорової спадщини і сучасної творчості, то він відкриє перед учасниками цікаві і творчі перспективи.

Список використаних джерел

1. Дьюи Дж. Демократия и образование / Дж. Дьюи; пер.с англ. – Москва, 2000.-245 с.
2. Кузікова С. Б. Структурно-змістовий аналіз феномену особистісного саморозвитку: Проблеми сучасної психології: зб.наук. пр./ С. Б. Кузікова. – 2010.-Вип.10.-С.365-377.
3. Шатова И. Стилевые основы одесской хоровой школы :монография/ И. Шатова. – Одесса: Астропринт, 2013.-184 с.

References

1. D'yuy, Dzh. 2000. *Demokratyya y obrazovanye [Democracy and education]*. Moscow.
2. Kuzikova, S. B. 2010. *Strukturno-zmistovyy analiz fenomenu osobystisnoho samorozvytku [Structural-semantic analysis of the phenomenon of personal self-development]*. *Problems of modern psychology*, 10, pp. 365-377.
3. Shatova, Y. 2013. *Stylevye osnovy odesskoy khorovoy shkoly [The style basis of the Odessa choral school]*. Odessa: Astroprynt.

УДК 94:72:39:342.1(477.87)(045)

DOI:10.31339/2617-0833-2019-2(27)-2-45-51

АВТЕНТИЧНА АРХІТЕКТУРА ЗАКАРПАТТЯ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА В КУЛЬТУРІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ (РЕГІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА)

Кухарчук О. С.

AUTHENTIC ARCHITECTURE OF THE TRANSCARPATHTIA REGION AS A NON- NATURAL COMPOSITION OF THE CULTURE OF UKRAINIAN STATE (REGIONAL CULTURE)

Kukharchuk Olga

У тісному зв'язку з писемністю, освітою, та літературою розвивалася архітектура, декоративно-прикладне мистецтво, живопис. На мистецтві яскраво позначився вплив загальноєвропейської культури, будівництва, що проникали в Закарпаття через Угорщину, Чехію і Словаччину та культури південних слов'ян і Візантії. Окремі пам'ятки мистецтва та архітектури Закарпаття мають загальноєвропейське значення та визнання. В силу історичних умов архітектура Закарпаття не могла, звичайно уникнути впливу інших культур. Проте чужоземні елементи не знищили його народної самобутності, а, навпаки

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>